

PREPORUKE

PREPORUKA KOMISIJE

od 4. travnja 2014.

o smanjenju prisutnosti kadmija u hrani

(Tekst značajan za EGP)

(2014/193/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Uredbom Komisije (EZ) br. 1881/2006 od 19. prosinca 2006. o utvrđivanju najvećih dopuštenih količina određenih kontaminanata u hrani ⁽¹⁾ utvrđene su najveće dopuštene količine kadmija u različitim vrstama hrane.
- (2) Znanstveni odbor za kontaminante u prehrambenom lancu (Odbor Contam) Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) donio je 30. siječnja 2009. ⁽²⁾ mišljenje o kadmiju u hrani. U tom je mišljenju EFSA utvrdila prihvatljivi tjedni unos (TWI) od 2,5 µg/kg tjelesne težine. U svojoj izjavi o „Ponovnoj procjeni prihvatljivog tjednog unosa kadmija koji je ustanovio Odbor Contam 2009.” ⁽³⁾ EFSA je uzela u obzir nedavnu procjenu rizika koju je izvršio Zajednički stručni odbor FAO/WHO za prehrambene aditive (JECFA) ⁽⁴⁾ i potvrdila TWI od 2,5 µg/kg tjelesne težine.
- (3) U znanstvenom mišljenju Odbor Contam zaključio je da je prosječna izloženost u prehrani u europskim zemljama približna ili malo viša od prihvatljivog tjednog unosa od 2,5 µg/kg tjelesne težine. Pojedine podskupine stanovništva mogu premašiti TWI za oko dva puta. Odbor Contam nadalje je zaključio da je, unatoč tome što su negativni učinci na rad bubrega pri takvoj izloženosti pojedinaca malo vjerojatni, potrebno smanjiti izloženost kadmiju na razini stanovništva.
- (4) U skladu sa znanstvenim mišljenjem Odbora Contam skupine hrane koje najviše pridonose izloženosti kadmiju hranom, prvenstveno zbog velike potrošnje, jesu žitarice i proizvodi od žitarica, povrće, orasi i zrna mahunarki, škrobni korijeni ili krumpir te meso i mesni proizvodi. Najveće koncentracije kadmija pronađene su u sljedećim prehrambenim proizvodima: morskim algama, ribi i plodovima mora, čokoladi i hrani za posebne prehrambene uporabe te u gljivama, uljaricama i jestivim iznutricama.
- (5) Najveće dopuštene količine za kadmij utvrđene su 2001. u širokom rasponu hrane, uključujući žitarice, povrće, meso, ribu, plodove mora, iznutrice i dodatke prehrani. Uzimajući u obzir nedavne zaključke EFSA-e, razmatraju se nove najveće dopuštene količine za dječju hranu i proizvode od čokolade/kakaa i očekuje se da će te dopuštene količine uskoro biti donesene.
- (6) Nadalje, na temelju znanstvenih mišljenja Odbora Contam o kadmiju, Komisija je također razmatrala mogućnost smanjenja nekih od postojećih najvećih dopuštenih količina kadmija u hrani koja u najvećoj mjeri pridonosi izloženosti (npr. žitarice, povrće, krumpir).
- (7) Komisija smatra da bi trenutačno smanjenje najvećih dopuštenih količina bilo teško postići. Prisutnost kadmija u hrani nije ujednačena, nego jako varira ovisno o npr. zemljopisnom položaju područja uzgoja (različite razine prisutnosti prirodnog kadmija u tlu zbog različite rasprostranjenosti u zemljinoj kori), o dostupnosti kadmija iz tla (različite razine prijenosa iz tla na biljke, ovisno o pH tla i o drugim komponentama tla), različitim vrstama biljaka s različitim načinom akumulacije kadmija, no i o antropogenim čimbenicima kao što je korištenje

⁽¹⁾ SL L 364, 20.12.2006., str. 5.

⁽²⁾ *EFSA Journal* (2009.); 980, str. 1.–139.

⁽³⁾ *EFSA Journal* (2011.); 9(2):1975.

⁽⁴⁾ WHO *Food Additives Series* 64, 73. sastanak Zajedničkog stručnog odbora FAO/WHO za prehrambene aditive (JECFA), Svjetska zdravstvena organizacija, Ženeva, 2011.

kanalizacijskog mulja, stajskog gnojiva ili fosfatnih gnojiva u poljoprivredne svrhe i o drugim čimbenicima. U pogledu prisutnosti kadmija u fosfatnim gnojivima na kojima se još radi, Komisija je svjesna potrebe za djelovanjem u skladu sa svojom strategijom za smanjenje rizika za kadmij i kadmijev oksid donesenom 2008. ⁽¹⁾.

- (8) Neki načini ublaživanja kojima se smanjuje prisutnost kadmija u hrani već postoje, ali je potrebno određeno vrijeme da bi ih poljoprivrednici i subjekti u poslovanju s hranom mogli u potpunosti primijeniti. U nekim je slučajevima postojeće načine potrebno posebno prilagoditi usjevima na kojima će se primjenjivati i zemljopisnom području na kojem će se primjenjivati te je o njima potrebno bolje informirati poljoprivrednike i potaknuti ih kako bi se postiglo srednjoročno/dugoročno smanjenje količine kadmija u hrani. Stoga je primjereno da države članice poduzmu neophodne korake kako bi se pobrinule da se poljoprivrednike informira o već postojećim načinima ublaživanja i da ih se potiče na njihovu uporabu i da se te načine ublaživanja počne ili nastavi primjenjivati kako bi se smanjilo količine kadmija u hrani. Kada je to potrebno, treba izvršiti daljnja istraživanja kako bi se popunilo eventualne praznine u znanju o načinima ublaživanja.
- (9) Potrebno je redovito pratiti napredak učinaka poduzetih mjera i o tome izvještavati Komisiju. Potrebno je prikupljati daljnje podatke o prisutnosti kadmija i o njima redovito izvještavati EFSA-u kako bi se Komisiji omogućilo da do 31. prosinca 2018. ponovno procijeni situaciju kako bi mogla odlučiti o daljnjim prikladnim mjerama,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

1. Države članice trebale bi se pobrinuti da poljoprivrednici i subjekti u poslovanju s hranom progresivno primjenjuju dostupne mjere ublaživanja za smanjenje količine kadmija u hrani, a pogotovo u žitaricama, povrću i krumpirima. To obuhvaća učinkovite načine informiranja poljoprivrednika i subjekata u poslovanju s hranom o poznatim načinima ublaživanja i poticanja na njihovu uporabu.
2. Države članice trebale bi se pobrinuti da se, kada je potrebno dodatno znanje kako bi se mogle odabrati odgovarajuće mjere ublaživanja, npr. za određenu vrstu usjeva ili na određenom zemljopisnom području, provedu ispitivanja/istraživanja kojima bi se popunile te praznine u znanju.
3. Države članice trebale bi prikupljanjem podataka o pojavljivanju količina kadmija u hrani redovito pratiti napredak mjera ublaživanja koje se primjenjuju. Države članice trebaju osigurati sljedeće:
 1. da se rezultati analiza redovito dostavljaju EFSA-i radi sakupljanja u jedinstvenoj bazi podataka; i
 2. da se Europskoj komisiji u prosincu 2015. dostavi izvješće o napretku provedbe ovih preporuka te da se završno izvješće dostavi Komisiji najkasnije u veljači 2018. U tim izvješćima potrebno je obratiti posebnu pažnju na količine kadmija koje su blizu najvećih dopuštenih količina ili ih premašuju.
4. Potrebno je provoditi uzorkovanje i analizu u skladu s odredbama iz Uredbe Komisije (EZ) br. 333/2007 od 28. ožujka 2007. o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za službenu kontrolu razina olova, kadmija, žive, anorganskog kositra, 3-MCPD-a i benzo(a)pirena u hrani ⁽²⁾.

Sastavljeno u Bruxellesu 4. travnja 2014.

Za Komisiju
Tonio BORG
Član Komisije

⁽¹⁾ Komunikacija Komisije o rezultatima procjene rizika i strategijama za smanjenje rizika za tvari: kadmij i kadmijev oksid (SL C 149, 14.6.2008., str. 6.).

⁽²⁾ SL L 88, 29.3.2007., str. 29.